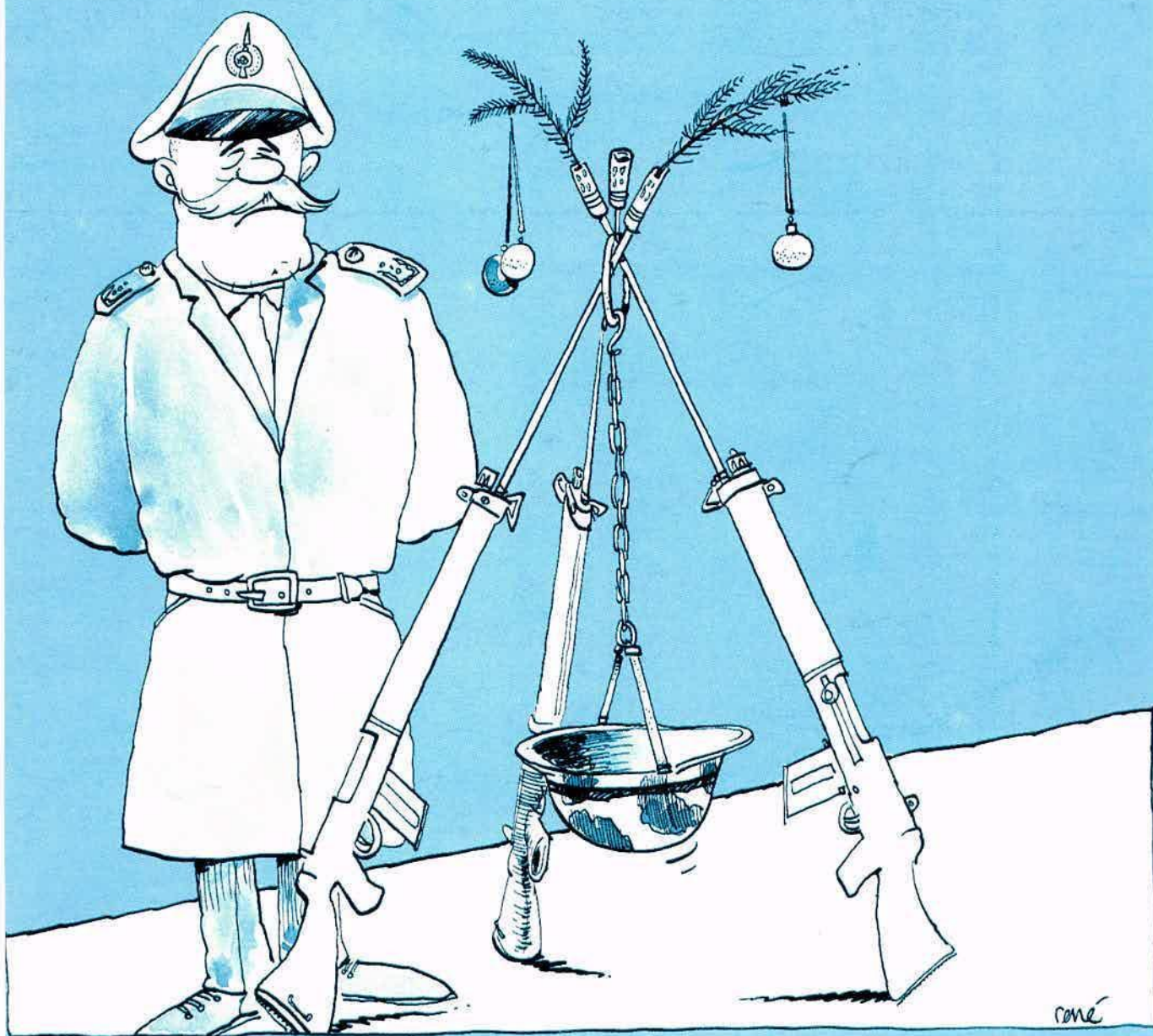

PRIKKELS EN PRENTEN

Identiteitsveranderingen en de krijgsmacht

PRIKKELS EN PRENTEN

Identiteitsveranderingen en de krijgsmacht

VERANTWOORDING

Samenstelling:

Jan den Boer, Wim Heij, Peter Samwel

Realisatie:

Joan Merens/Frank Spoelstra

Prepress/Lithografie/Druk:

Brouwer Offset Utrecht BV

Uitgave:

Bureau Hoofdraadsman

Oranje Nassaulaan 71

3708 GC Zeist

Telefoon: 03404-14436

Vooraf

Naast het maandelijks verschijnende blad EGO brengt de dienst Humanistisch Geestelijke Verzorging (HGV) bij de krijgsmacht in de maand december traditiegetrouw ook een zogenaamd 'jaarboekje' uit.

Waar een maandblad zich in mindere mate voor leent, biedt een boekje die mogelijkheid wél: een onderwerp vanuit een groter aantal gezichtspunten belichten en indringender bij talrijke aspecten stil staan.

In het afgelopen jaar is er veel rumoer waar te nemen rondom de veranderende identiteit van de krijgsmacht. Alles is in beweging. Van hoog tot laag. Is er sprake van een identiteitskrisis?

Het is ook niet niks wat er zich heeft voorgedaan de afgelopen tijd:

- Het nieuwe personeelsbeleid.
- Ingrijpende veranderingen in de Oost/West verhouding, met een daarmee gepaard gaande andere kijk op het veiligheidsdenken. Meende men tot voor kort de 'vijand' slechts vanuit het Oosten te kunnen verwachten, nu – nauwelijks enkele jaren later – is men de stellige mening toegedaan dat er taken liggen, voor alle krijgsmachtdelen, 'over de gehele wereld'. Deze ontwikkeling, gemakshalve aan te duiden met de term uitzendbeleid, houdt de mensen in de krijgsmacht en hun naasten, meer nog dan andere zaken bezig.
- Het op termijn afschaffen van de opkomstplicht voor dienstplichtigen.
- De herstrukturering en inkrimping van de krijgsmacht, waarbij met name kan worden gedacht aan het enerzijds afstoten van taken en eenheden (en dus mensen) en anderzijds het opbouwen van nieuwe eenheden, zoals de luchtmobiele brigade.
- Het 'nieuwe imago' van de militair, waarbij te denken valt aan het permanent dragen van gevechtsskleding en het aanscherpen van de fysieke eisen voor de militair.

Dit boekje zal geen pasklaar antwoord kunnen geven op de vraag of er sprake is van een identiteitskrisis. Het kan hooguit een indruk geven van wat er waar te nemen is in de krijgsmacht ten aanzien van al het rumoer. De dienst HGV heeft gemeend dat ditmaal te moeten doen aan de hand van tekeningen van René Nauta. Deze, voor een belangrijk deel reeds eerder in EGO gepubliceerde, tekeningen van 'René' zeggen soms meer dan vele pagina's tekst.

Vaak beperkt de spotprent zich tot goedmoedig getekend commentaar op alledaagse gebeurtenissen. Gaat het om misstanden, dan kan een tekening knap venijnig zijn. Soms grijpt de cartoonist naar het wapen van de karikatuur wanneer hij een persoon belachelijk wil maken. Een andere keer, bij tragische gebeurtenissen – zeer riskant, want er mag niet gelachen worden – neemt hij zijn toevlucht tot symbolen. Een prent kan dan heel ontroerend zijn. Nogmaals, een tekening kan heel veel zeggen.

De tekeningen zijn voorgelegd aan militairen van alle rangen, zowel dienstplichtig als beroeps. Reacties en tekeningen geven niet alleen een aardig beeld van de krijgsmacht anno 1993, maar helpen de militaire lezer/kijker wellicht ook een beetje bij zijn plaatsbepaling in deze verwarrende tijden.

De samenstellers:

Jan den Boer
Wim Heij
Peter Samwel

Zeist, december 1993

Tja, 't is nu allemaal koek en ei hé. Wie had dat kunnen denken na al die jaren koude oorlog. Achteraf gezien kun je zeggen dat de soep niet zo heet gegeten wordt als hij wordt opgediend. Je kon er in ieder geval lekker les over geven.

(Sergeant-majoor S.M. Hoogenboom, 446 IBC)

Die tekening spreekt me wel aan om reden dat ik van huis uit een inlichtingenman ben. Kijk, als we de zaak goed in de hand willen houden, dan zullen we op een of andere manier samen moeten gaan. We (NAVO) moeten ze binnen halen. Dat is een voorwaarde om invloed uit te oefenen. Om ze te helpen uit de chaos te komen. Er moet een basis van vertrouwen groeien van waaruit we met elkaar kunnen omgaan.

(Majoor H.M.B. Golsteijn, 101 Art.Ost.bat.)

Het blijft een beetje bluffen. 't Is maar net aan welke kant je staat. Hij doet alsof hij gewonnen heeft, maar feitelijk is dat natuurlijk niet zo.

(Sld S. Kuipers, Kazco Gen. Winkelmankazerne)

Misschien kent ook een 'koude' oorlog een overwinnaar, maar om dat te bewijzen is het nu gelukkig te laat.

(Majoor Vloed, (pseudoniem))

Wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in!

De kuil van het Westen is die van de arrogantie.

Overwinning op wie of wat? Kijk om je heen: Racisme, werkloosheid, neo-nazisme en meer van die ellende. Wie denkt werkelijk over welke kuil heen te komen?

(Sgt-instrukteur OCO)

Je weet dat je, als je een vaste aanstelling hebt bij de KMar, je overal in de wereld inzetbaar bent. Ik ben nu 2 keer naar de Sinaï geweest en vond het prima! Ik kan me goed vinden in vredesmissies (en in tijd van oorlog zit ik als KMar er niet). Als ik iets zou moeten doen dat me niet aanstaat, dan zou ik direkt ontslag nemen.

(Wachtmeester 1 KMar)

Er verandert natuurlijk wel veel op dit moment en dat geeft ook een heleboel onzekerheid. Het handhaven van vrede en veiligheid in de wereld klinkt natuurlijk wel mooi, maar er is momenteel in die wereld zo veel onrust dat de V.N. dit onmogelijk kan behappen. De vraag is bovendien hoe lang de samenwerking in de V.N. nog goed gaat. Financieel is het nu al een grote puinhoop.

(Kapitein KL)

Het lijkt wel of ze naar een vijand op zoek zijn, een soort werkverschaffing dus.... Als de 'Russen' ons niet meer bedreigen dan zijn er altijd de 'moslims' nog.

Ik ben blij dat we als dienstplichtigen daar niet mee te maken hebben.

En al diegenen die zo nodig moeten..... die gaan hun gang maar. Maar van mij mag het leger zich met echte vredesmissies bezig houden.

(Dpl. Sergeant)

Die jongen lijkt zo onnozel, dat hij volgens mij helemaal niet weet waaraan hij begint. Zo gaat het ook in de praktijk. Nu hebben ze binnenkort kennelijk genisten nodig. Zonder dat er enige informatie is verstrekt, werd bij ons gisteren terloops in de gang van het legeringsgebouw gevraagd of we ons wilden opgeven voor vrijwillige uitzending naar Bosnië.

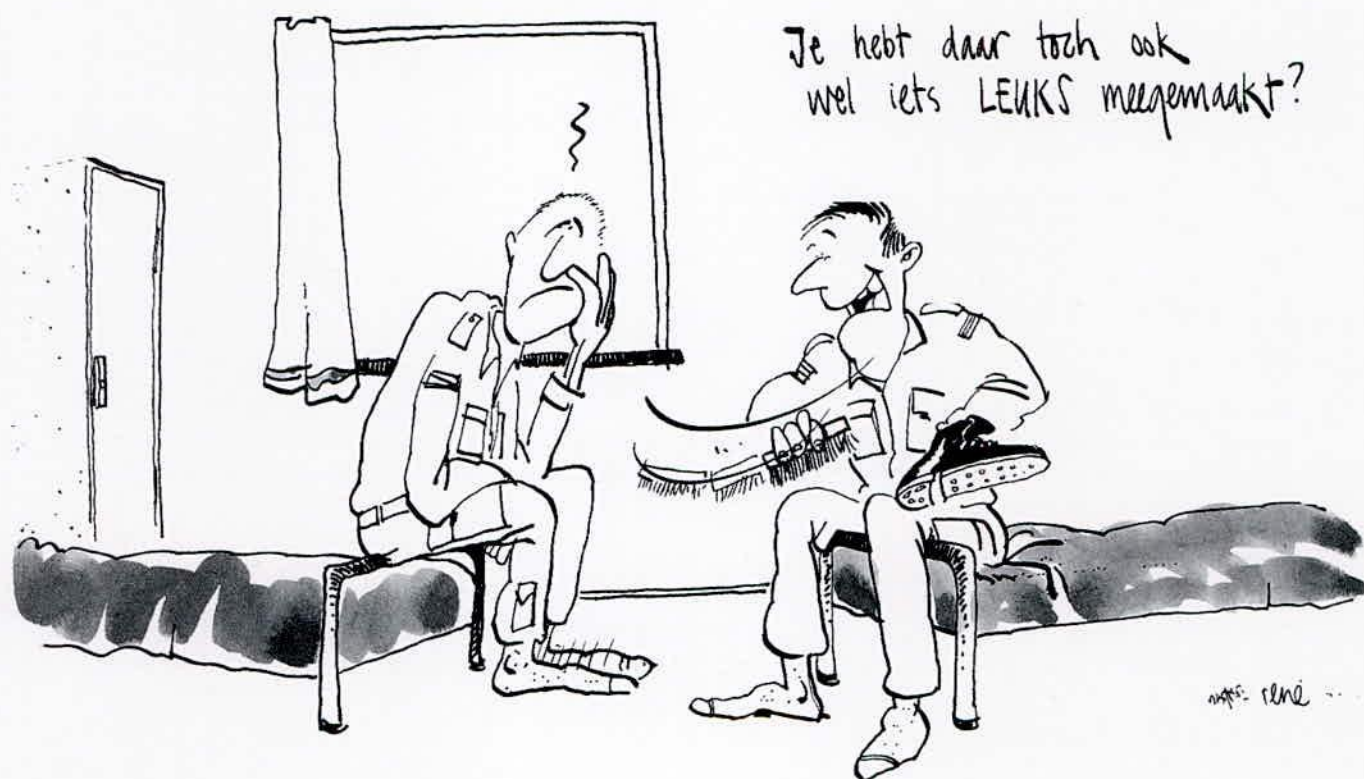
(Dpl sld Eddie Ney, Genie)

Deze tekening klopt eigenlijk niet. In plaats van een perron zou hier groot gat getekend moeten zijn. Door gebrek aan informatie (althans bij de eerste lichtingen) is het net of je een leeg gat induikt bij zo'n eerste uitzending.

(Sm Dick Bergma, uitgezonden geweest naar Joegoslavië)

Dit is niet waar. Het zou anders zijn als het ging over de terugkomst. Dat weet ik van mensen die uit Cambodja terug kwamen. De eerste dagen is er wat aandacht en daarna moeten ze het zelf maar zien te rooien. Het vertrek wordt tegenwoordig goed voorbereid. Dat was in het begin anders, zoals toen wij binnen anderhalve week in Irak zaten.

(Kap. Arne Poirot, CC bij de Genie)

Dat spreekt me wel aan. Ik wilde zelf aanvankelijk ook naar Joegoslavië. Dan kom je veel mensen tegen die denken dat je dat voor de lol doet of zo. Dan reeds loop je keihard aan tegen het feit dat je moet voldoen aan het beeld dat anderen ervan hebben. Feitelijk doet mijn mening er dan niet toe. Dat kun je niet uitleggen aan de anderen/buitenwereld.

(Soldaat S. Kuipers, Kazco Gen. Winkelmarkazerne)

Alhoewel ik zelf nog niet uitgezonden ben geweest mag ik toch constateren dat aan de hand van de mensen die ik heb gesproken, ik kan zeggen dat er inderdaad geen leuke dingen zijn geweest die men heeft meege-maakt. Hoe is het in godsnaam mogelijk dat al die dingen plaats vinden zoals kampen, moorden, kindermoord, beschietingen enz. enz. Grote frustraties. Wie is de agressor? Je kunt niemand meer vertrouwen.

(Majoor H.M.B. Golsteijn, 101 Art.Ost.Bat.)

Mijn ervaring is dat je de rottingen vergeet en de leuke dingen onthoudt als je terugkijkt na al die jaren. 't Is allemaal dus erg afhankelijk van waar je geplaatst bent geweest.

(Sergeant majoor S.M. Hoogenboom, 446 IBC)

Dit herken ik wel van mensen die in Cambodja gezeten hebben. Het is een betrouwbare weergave van een situatie zoals die zich daarna kan voordoen.

(Kapitein Arne Poirot, CC bij de Genie)

Die linker figuur is terug van uitzending en die rechter moet nog gaan. Hij lijkt best wel enthousiast. Volgens mij doen de meeste dienstplichtigen het alleen omdat ze zoveel betaald krijgen. Mij niet gezien. Ik wil best wel voedseltransporten verzorgen naar mensen die het slecht hebben, ook zonder betaling, maar niet in een gebied waar je in een echte oorlog verzeild kunt raken.

(Dienstplichtig soldaat Evert van Doorn, machinist bij Genie)

Dat ligt vooral aan jezelf. Buiten alle ellende, die je echt meemaakt is de collegialiteit en de onderlinge kameradschap enorm. De besteding van de vrije tijd daar en de omgang met elkaar is heel leuk in vergelijking met het normale kazerneleven hier in Nederland.

(Sergeant majoor Dick Bersma, die 1/2 jaar bij het T-bat. in Joegoslavië zat)

(Soms heeft het uitgezonden zijn geweest tot gevolg, dat het functioneren erna op de kazerne moeilijk valt, het boeit niet meer zo. Wat mij vooral opvalt is de kameradschap en de onderlinge verbondenheid, die mensen vertonen na terugkomst van uitzending.

(Luitenant Clim Smeets, S1 bij de Genie)

Onze eerste reactie is dat een marinier niet zacht mag zijn. Dat is zijn image. Maar je blijft mens. En je gaat juist aan dit soort akties meedoen omdat je andere mensen wilt helpen. Dus ook baby's voeden, wanneer dat nodig mocht zijn. Maar voor die sergeant is het wel moeilijk. Die wil van jou een harde militair maken, iemand voor de aktie.

(Marco Corte, Tom Kef, Eelke Krikke en Pieter Krul vervullen hun dienstplicht in Oirschot)

Die sergeant heeft wel een heel grote bek. De soldaat komt rustig over. Maar het zijn heel tegenstrijdige activiteiten. Wat bedoeld de tekenaar met deze tekening? Wie houdt tijdens zijn opleiding rekening met dit soort van activiteiten? We begrijpen die sergeant wel.

(Roger en Ivo vervullen hun dienstplicht in Wezep)

Ze geven eerst een beschrijving: Menslievende soldaat; een bullebak van een sergeant; een kapot geschoten huisje. Het is een VN-missie maar het voetje van de sergeant geeft goed aan dat, wat de soldaat doet moeilijk past in de taakomschrijving. Ook die tanden! Een identiteitskrisis van het kader ten opzichte van de nieuwe soldaten. Het kader heeft moeite met de nieuwe taak. Onze sympathie ligt bij de soldaat: een weeskind voeden, waarom niet.

(Martijn en Kees vervullen hun dienstplicht in Oldebroek)

In de plaat komen de twee kanten van de operatie goed tot uitdrukking, de humanitaire- en de militaire. Er waren natuurlijk mannen met een grote bek, die er allen voor de militaire taak kwamen en de rest flauwekul vonden.

Rondom onze lokaties zag je de opbouw van het gewone leven; een humanitair effect van onze aanwezigheid. Als je er dan nog direkter mee bezig kunt zijn is dat natuurlijk prachtig. Er werd in de vrije tijd enthousiast gewerkt aan projecten in het kader van het Dutch Development Program; scholen, ziekenhuizen, vooral kraamafdelingen en kinderklinieken en natuurlijk de watervoorziening.

Kinderen spraken dan erg aan...

Ach ja, die man had er waarschijnlijk graag zelf zo willen zitten.

(Maj.marns J.J. Severs, Cambo II)

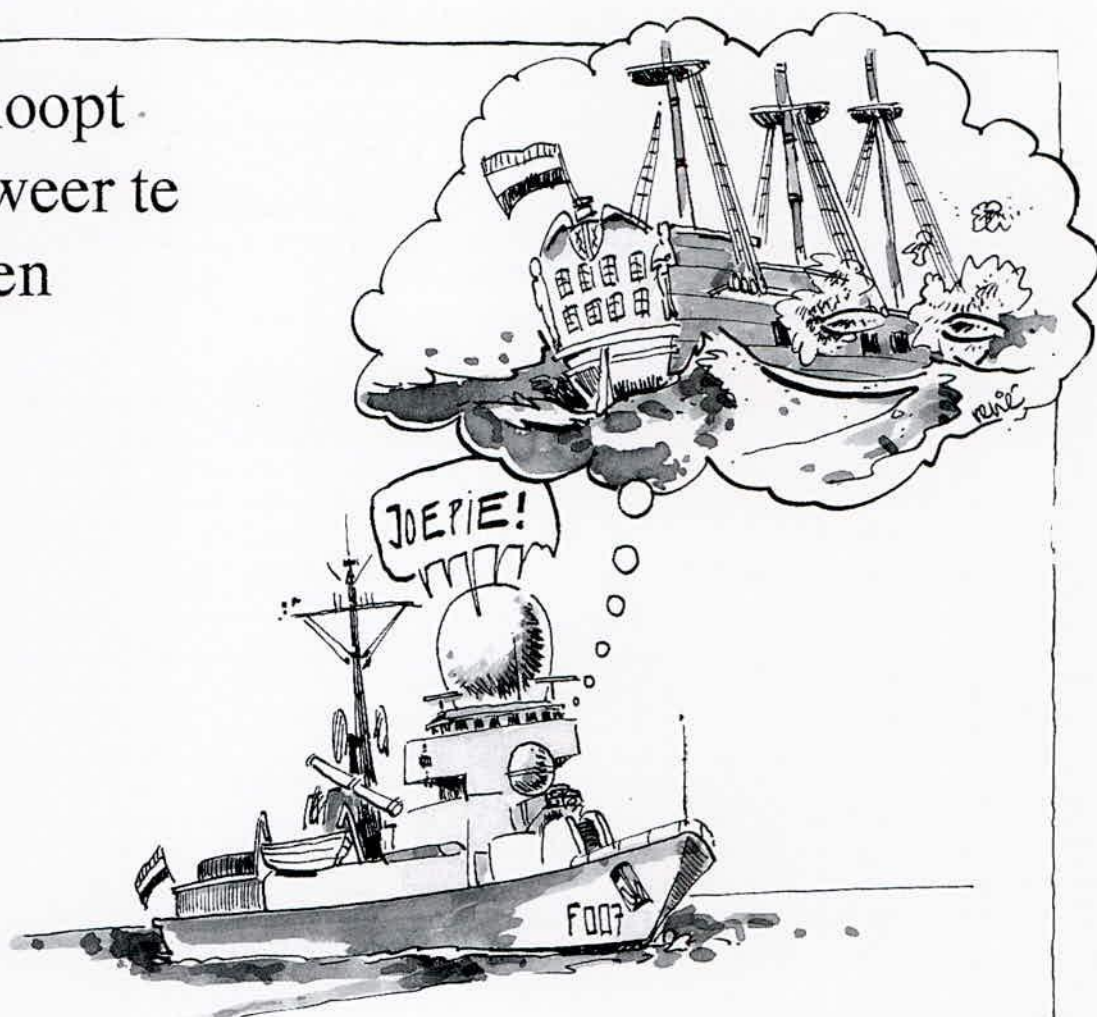
Al die zieke- en gehandicapte kinderen. Ik moest me er soms voor afsluiten om het werk te kunnen volhouden.

(Onderofficier Korps Mariniers)

Hier wordt gewerkt aan een ander imago van de mariniers.

(Klas EVO KV in opleiding)

Marine hoopt
aanzien weer te
verbeteren

Aanzien verbeteren?? Dan moeten ze beginnen met meer personeel aan te nemen.

De Ruyter kom terug! Alles is vergeven en vergeten.

Vroeger hadden we inderdaad meer aanzien. Tegenwoordig zien ze ons meer als repres. Mensen weten ook bij de marine zelf niet altijd waar ze mee bezig zijn.

(Onderofficieren van de marine)

Staan we dan zo slecht aangeschreven? In de burgermaatschappij kijkt men toch nog steeds tegen de marine op?

(Officier van de marine)

Vroeger keken ze meer tegen de marine op als nu. Of dat terecht is.....

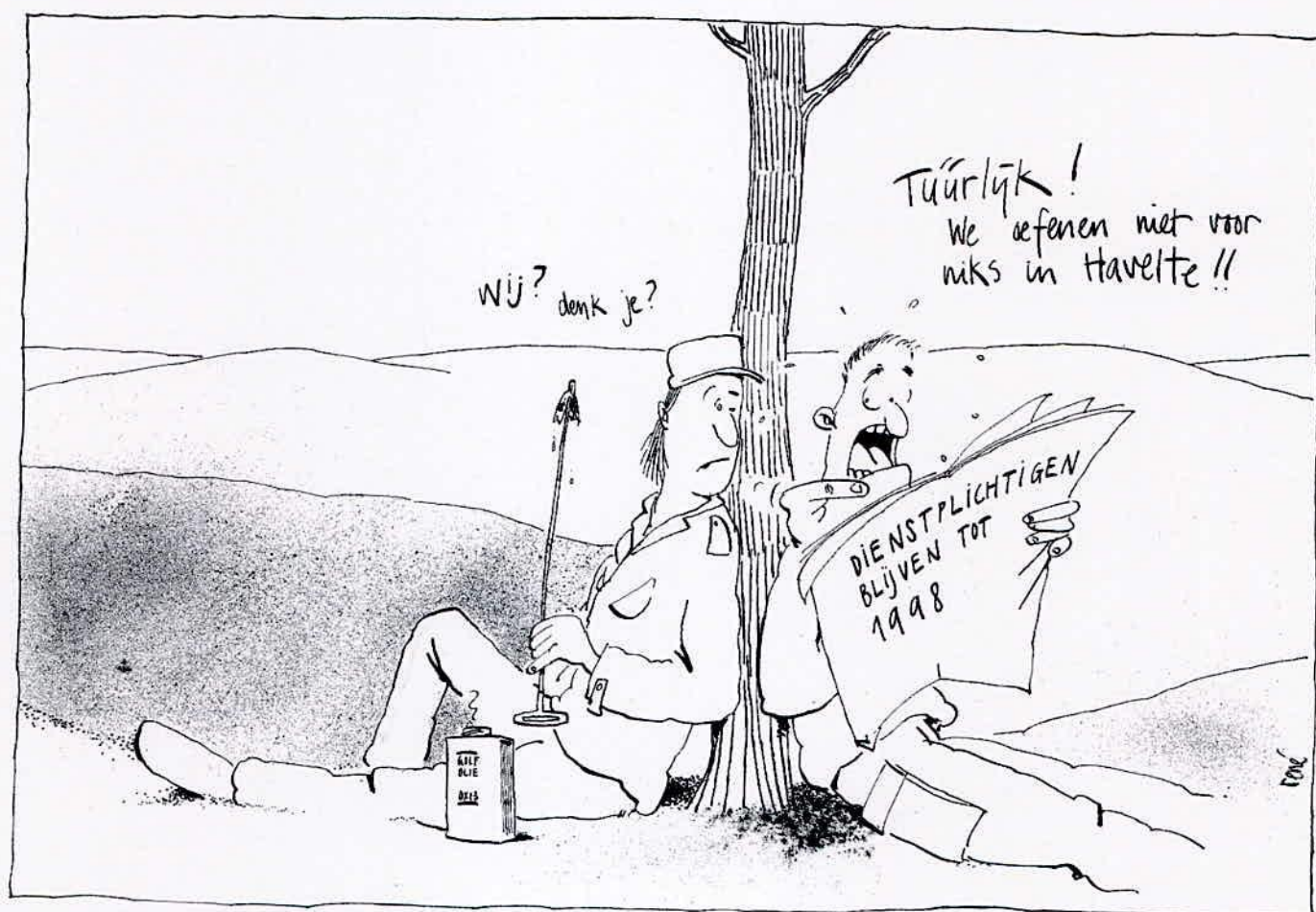
(Matroos van de marine)

Het drukt de machteloosheid uit die we soms voelden. We kwamen daar voor hen, maar wilden die lui geholpen worden?

Het was wel frustrerend, dat we soms niet konden doen waarvoor we gekomen waren. Er was wel veel geduld voor nodig.

(Overeenkomstige reactie door de rangen van het Korps Mariniers heen)

Het zal wel, volgens mij functioneren we alleen nog maar als bezigheids therapie voor het kader. Dat is ook goed te merken, het kader is totaal niet gemotiveerd. Ze zijn veel meer bezig met hun eigen toekomst. Maar dat is logisch, dit onderdeel wordt begin volgend jaar opgeheven. Ik zwaai wel af, lekker na 9 maanden, maar zij moeten nog tot hun 55ste.

(Dienstplichtig soldaat)

Het zal toch een groot gat geven de afschaffing van de dienstplicht. Al de bagage die dienstplichtigen door studie en werkervaring meebrachten zal nu in opleidingen gestopt moeten worden. Want een HTS-er gaat toch niet 2 jaar als groepscommandant op de hei zitten als hij dat niet hoeft. De burgermaatschappij biedt dan toch veel meer kansen.

(Kapitein, landmacht staf)

Ik zal ze missen. Ik heb het altijd een leuke ervaring gevonden zo'n club mannen binnen te krijgen en ze op te leiden voor een taak. Vooral de diversiteit vond ik boeiend. Gebruik maken van hun kwaliteiten, zorgen dat ze het toch een beetje naar hun zin hadden.....dat lag me wel. Nu heb ik een buro-functie. Ik ga maar 2 maal per dag sporten.

(Opperwachtmeester, Cavalerie)

Dit is geen duidelijke tekening. Het verband tussen wat op de krant staat en wat gezegd wordt, ontgaat ons. Tja, en als je dienstplichtige bent, dan hoef je echt niet tot 1998 te blijven. Het gaat hier waarschijnlijk om de dienstplicht in het algemeen.

(Marco Corte, Tom Kef, Eelke Krikke en Pieter Krul vervullen hun dienstplicht in Oirschot)

De feiten: ze hebben niets te doen, moeten blijven tot 1998, een blik (golf?) olie; wapenonderhoud en weinig schaduw. Is het een oefening? De mannen hebben weinig werk. Zo je diensttijd te moeten doorbrengen! Het is een onduidelijke tekening.

(Martijn en Kees vervullen hun dienstplicht in Oldebroek)

Als ik zo'n tekening zie realiseer ik me ineens dat ik altijd gedacht heb dat 'die hogeren' geen gevoel hadden ten opzichte van de soldaat, dat ze bikkelaar zijn en dan blijkt wel degelijk dat een hogere zijn jongens uit-zwaait.

(Soldaat S. Kuipers, Kazco Gen. Winkelmarkazerne)

Ik stel me zo voor dat het hier gaat over de uittocht van de laatste dienstplichtigen en dan ben ik ervan overtuigd dat voor we zover zijn het steeds moeilijker zal worden om dienstplichtigen te motiveren.

(Sergeant majoor S.M. Hoogenboom, 446 IBC)

Twee tegenstrijdige gedachten komen in me op. Enerzijds word je van god en iedereen verlaten weggestuurd en loop je rond met de vraag 'wat doe ik hier eigenlijk' of 'is dat het waard' (gezin en kinderen achterlaten, eventueel sneuvelen). Anderzijds: 't is je beroep waarvoor je gekozen hebt en binnen de rechtstaat moeten ze op ons kunnen rekenen.

(Majoor H.M.B. Golsteijn, 101 Art.Ost.Bat.)

Slaat het op een lichte of op de dienstplicht in het algemeen? In het laatste geval kunnen wij ons het gevoel van die man wel voorstellen. Die lui weten straks niet meer wat ze moeten gaan doen. Te veel mensen en straks ook nog het feit dat het een klotjesleger gaat worden, zoals in Amerika. De mensen die het in de maatschappij niet redden zullen gaan dienen. Hoewel we ook hebben gehoord dat over vijf jaar de dienstplicht weer wordt ingevoerd omdat er onvoldoende animo zal zijn voor vrijwillig dienen.

(Marco Corte, Tom Kef, Eelke Krikke en Pieter Krul vervullen hun dienstplicht in Oirschot)

Deze spreekt voor zich. Het is het afscheid van de laatste dienstplichtigen. Een overste met een meewarige blik. Dag goede oude tijd. Zou hij ook angstig zijn? Door de reorganisatie zal alles veranderen. Met BBT-ers wordt het anders. Dat brengt een nieuwe identiteit. Maar zal het mooier worden? Beter?

(Martijn en Kees vervullen hun dienstplicht in Oldebroek)

Dat is een droevig man. Maar wie zwaait hij uit? Zijn het Joegoslavië-gangers, afzwaaiers of anderen? Of gaat hij zelf met pensioen? Een eenzame man. Het gaat waarschijnlijk om het vertrouwen dat de man heeft opgebouwd met degenen die hij uitzwaait. Echt duidelijk is de tekening niet.

(Roger en Ivo vervullen hun dienstplicht in Wezep)

Puur humor

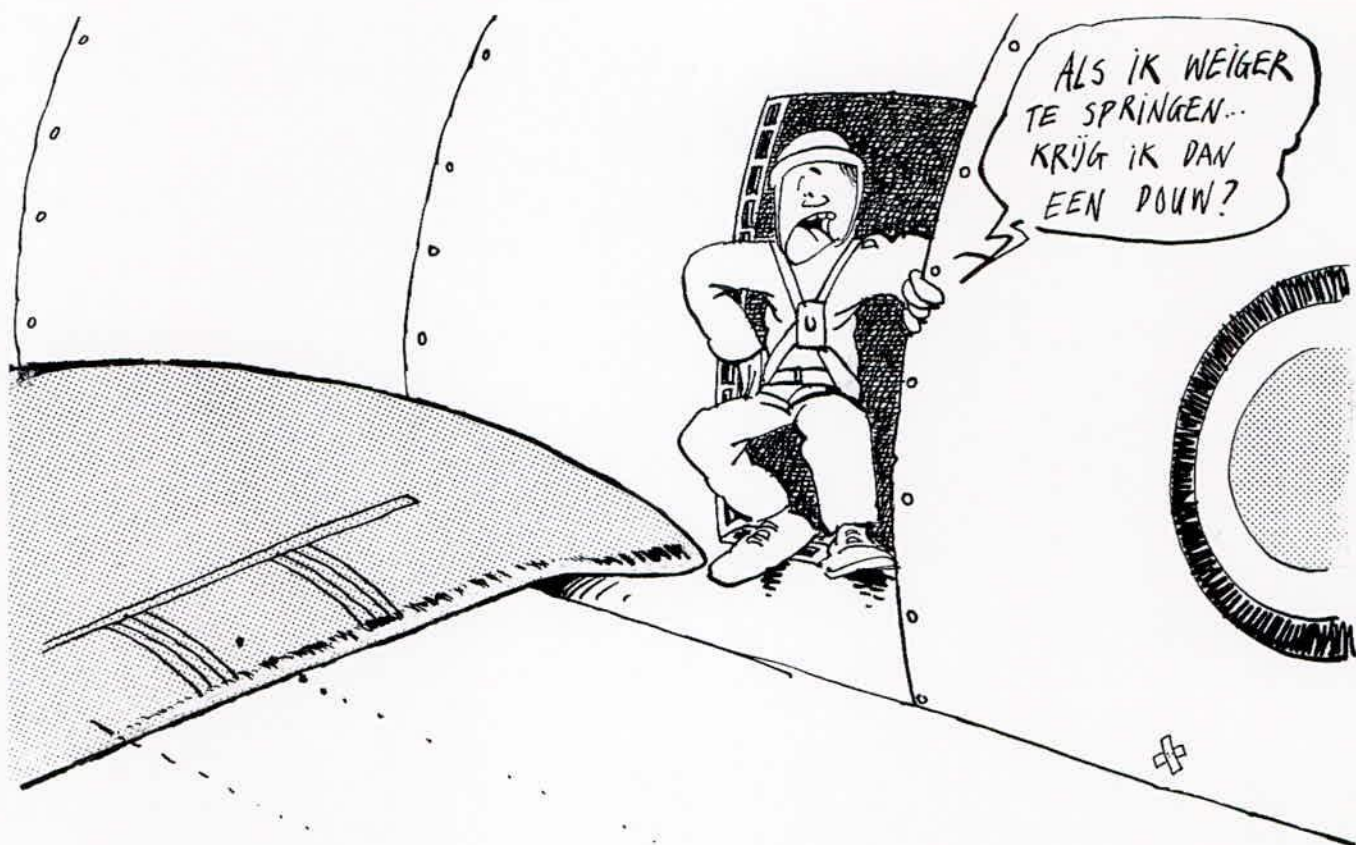
(Officier, Luchtmobiele brigade)

Flauw

(Onderofficier, Luchtmobiele brigade)

Loosertje

(BBT-ers, Luchtmobiele brigade)

Je hebt in je militaire diensttijd gewoon niets te weigeren. Alles wat je gezegd wordt, daar zul je hoe dan ook aan moeten geloven. Iedereen schijnt het beter te weten voor je en je hebt maar te gehoorzamen. Niet dat het allemaal zo erg is, maar je moet er wel tegen kunnen.

(Dienstplichtig soldaat J. Jaminon)

De keuze van het individu wordt vaak overschaduwd door de dwang van het geheel. En dan komt het wel eens voor dat je met jezelf in conflict komt. En dat je het moeilijk hebt. Maar ook dát hoort bij mens-zijn: je beperkingen kennen en 'nee' durven zeggen. Laat je niet ondersneeuwen, zelfs als dat betekent dat je tegen de stroom inroeit....

(BBT-er, KMSL Vliegbasis Woensdrecht IMO-S klas)

Neem het nu eens niet al te nauw. Je krijgt niet zomaar voor dingen een douw. Zie het nu eens van de zonnige kant. Dat moet toch kunnen in dit heerlijke land.

(Onderofficier anoniem, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Begin eens met een trapje!

(Majoor A. van Mastrigt, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Ik spring een gat in de lucht als ik geen gat in de lucht behoef te springen.

(Eerste luitenant V.J.W. Groot, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Doet denken aan woordspelingen in het AD. Springen heeft verder niet echt te maken met luchtmobiel. Wat je op de tekening ziet is 'luchtgeland', dat doen parachutisten.

(Officier, Luchtmobiele brigade)

Luchtmobiel zit over het algemeen dicht aan de grond. Wel aardige woordspelling.

(Onderofficier, Luchtmobiele brigade)

Lekker dubbelzinnig. Er zijn nogal wat BBT-ers die denken dat ze gaan springen als militair. Dat is echt een misverstand.

(BBT-er, Luchtmobiele brigade)

Veranderd zijn mensen zeker, maar je merkt er niets van. Dat uit zich niet gauw op de normale werkvloer. Wat mij verbaast is dat mensen vaak zelfs graag weer weg willen, ook op korte termijn voor de tweede keer aangewezen worden vormt geen enkel probleem.

(Luitenant Clim Smeets, S1 bij de Genie)

Ik kan me voorstellen dat dienstplichtigen het zo ervaren. Dat mensen afstompen en zo, grof worden in de mond. Mijn ervaring is juist dat het leger de laatste tijd steeds humaner wordt. In ieder geval in de omgang. Laatst had ik hier in de compagnie een jongen die tegen zijn baas zei 'ja maar ik ben een homo', waarop die reageerde met 'nou en, dan kun je toch wel normaal meewerken.' Dat vind ik mooi.

(Kapitein Arne Poirot, CC bij de Genie)

Ja, wat moet je daar nou van zeggen....(lange stilte). Wat staat daar nou? Meppel, Hoogeveen, Assen, en dan....?

(Dienstplichtig soldaat Ger Nelissen bij de Genie)

Dat klopt, 50% verandert behoorlijk, maar dat ligt vooral bij de persoon zelf. Er zijn er die na terugkomst met een bepaalde air rondlopen, zo van: mij doet het allemaal niks meer. Ze pochen een beetje met wat ze allemaal hebben meegemaakt. Omdat de MDD ze heeft gewezen op eventuele verschijnselen, gedragen ze zich op die manier om interessant te doen en misschien indruk te maken.

(Sergeant majoor Dick Bersma, SMMB bij de Genie)

Dit is natuurlijk een prachtige tekening. Zo is het ons ook vergaan. Je wordt getraind om hard te zijn en dat botst met wat men thuis verwacht. Ook typisch voor het leger. Allemaal macho's, de één nog stoerder dan de ander. En dat korte haar. Maar echte strijders hebben lang haar! De Kelten hadden lang haar. In de bijbel zijn daar ook voorbeelden van te vinden.

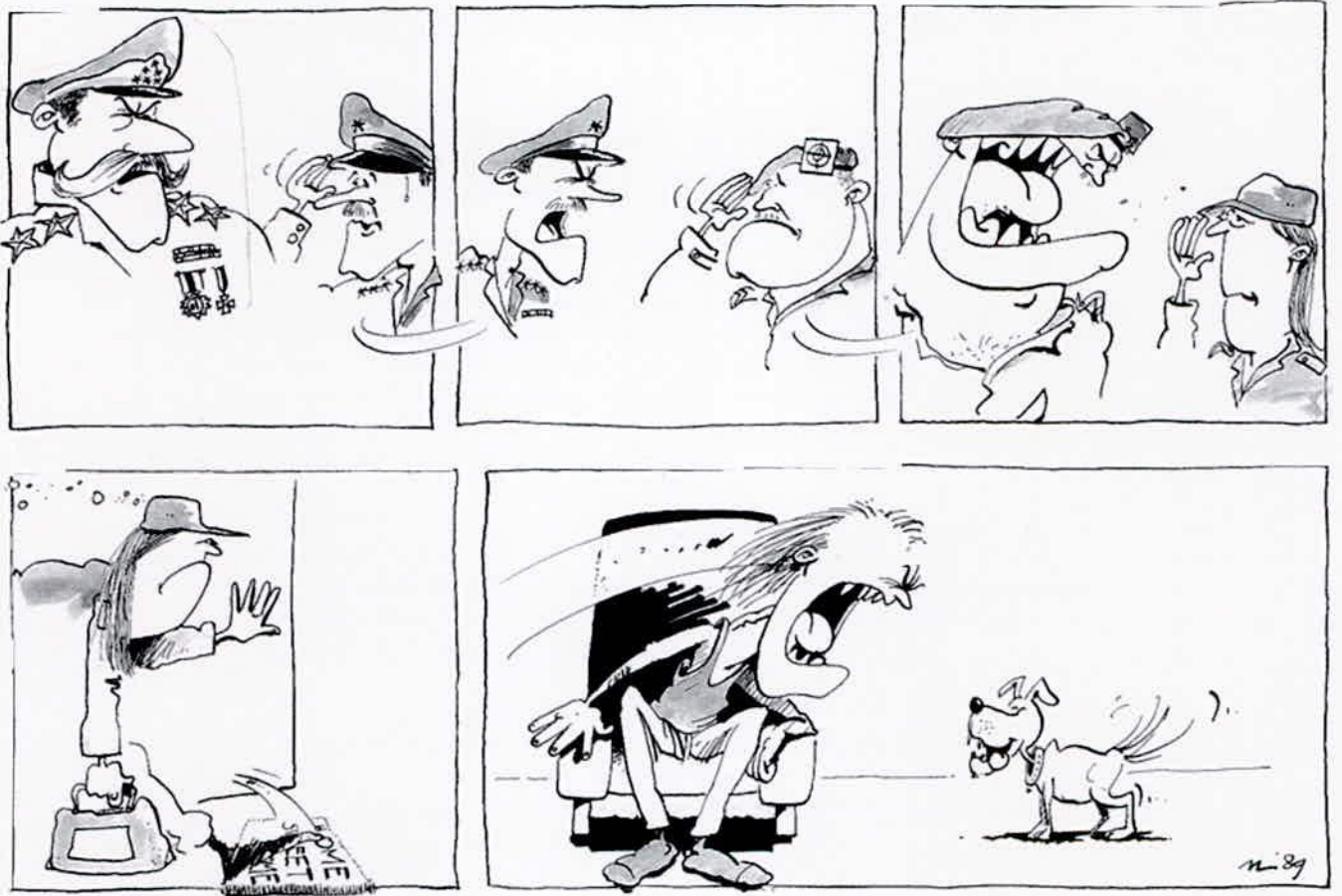
(Marco Corte, Tom Kef, Eelke Krikke en Pieter Krul vervullen hun dienstplicht in Oirschot)

Deze gaat over een dienstplichtige. Zij geeft hem de bons. Die jongen denkt dat hij dezelfde is gebleven, maar dat is niet zo. Je ontwikkelt een kazerneleven, gaat meedoen en daardoor vervreemd je van je vriendin. Je gaat ruwer en over andere zaken praten. Daardoor ontstaat een relatiecrisis. Alleen stevig gefundeerde relaties overleven zo'n periode.

(Martijn en Kees vervullen hun dienstplicht in Oldebroek)

De dienstplicht heeft invloed op mensen. Zo'n periode maakt dat je anders tegen de dingen aan gaat kijken. Maar om nou zo blafferig te gaan praten. Het is grof! Na uitleg van de tekening: waarom gaat het om een relatie. Het is een oudere vent, een beroeps!?

(Roger en Ivo vervullen hun dienstplicht in Wezep)

Als dit al ons imago was, dan moeten we er in ieder geval in de nieuwe KL volkomen van af.

(Iemand uit de top van de KL)

2 JAAR LUCHTMOBIEL...

...wapentechnisch
Specialist...

en nu kom

je HIER voor werk?!

HAHAHAH WOEHHAHAHA

Een beetje insinuerend, alsof je 2 jaar zomaar weggooit. Als luchtmobiel een start zou zijn voor de rest van de carrière zou het inderdaad een lachertje zijn, hoewel sommigen wel hun rijbewijs of deelcertificaten halen. Maar verder is het voor jongeren die nog iets aktiefs, fysieks willen doen voor hun verdere beroepsleven.

(Officier, Luchtmobiele brigade)

Er worden bergen beloofd, daar houdt het mee op. Van studeren komt weinig terecht. Voor jongeren van 17-18 jaar zijn die 2 jaar geen probleem, wel voor degenen die ouder, zo rond de 25 jaar, zijn.

(Onderofficier, Luchtmobiele brigade)

Dat is een situatie die zich voor ons, infanteristen (een lance-afstandschutter en een mag-schutter) zou kunnen voordoen.

(BBT-ers, Luchtmobiele brigade)

D.T. Wat is dat????

O ja, de landmacht gaat allemaal over op bloemetjestenue. De tekening getuigt niet van veel eerbied voor het uniform.

(Officieren van de marine)

Niet iedereen ziet altijd de waarde van het uniform in.

(Matroos van de marine)

De burgermaatschappij kijkt nog steeds vreemd tegen het leger aan, ziet het niet voor vol aan.

(Officier, 43 Painfbat Assen)

Waar zullen ze de D.T.-pakken voor willen gebruiken? Vast en zeker willen ze de spot ermee bedrijven.

(Onderofficier, 43 Painfbat Assen)

Als het overvloedige uniformen zijn die anders vernietigd zullen worden, dan mogen ze de uniformen kopen.

(Dienstplichtig soldaat, 43 Painfbat Assen)

IK...eh i..IK
ZIE HET DE
 LAATSTE TÏD
 NIET MEER ZO GOED

rené '90

Geeft weer veranderingen/reorganisatie waarop de reactie van sommigen wat paniekerig is. Onduidelijkheid, onzekerheid straalt van zijn gezicht.

(Officier van het 43e Painfbat Assen)

Drink met mate! Bascode 7.

(Onderofficier van het 43e Painfbat Assen)

Zo op het eerste gezicht geeft de man links een ietwat gestresste indruk.

(Dpl. Soldaat van het 43e Painfbat Assen)

Pssst... even onder ons:
Hij is niet echt nodig hoor!

Typisch een voorbeeld van de bekende stoelendans.

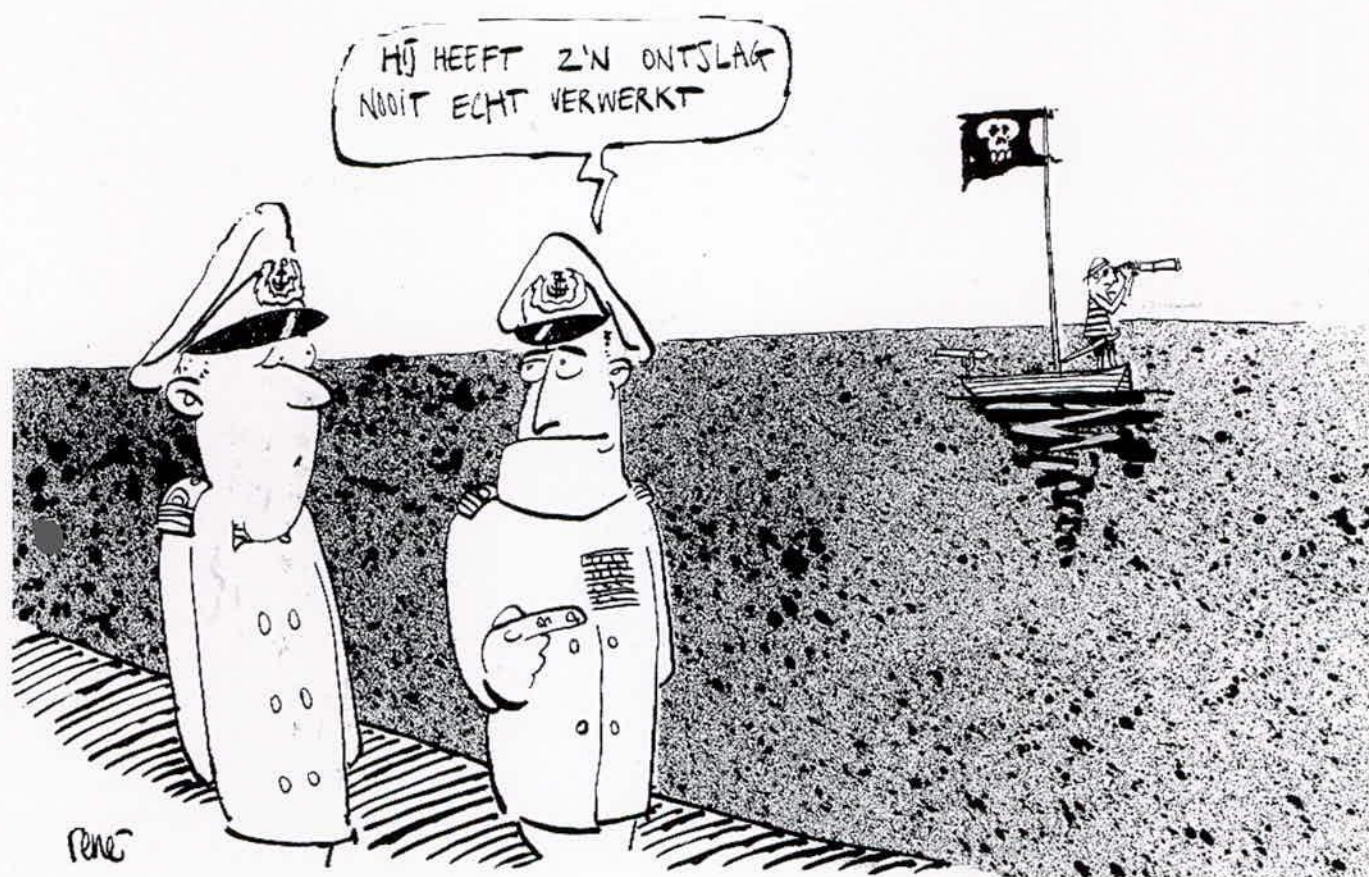
Bij dat soort zaken denk ik weleens: "Zou een 'ons' kennissen dan toch meer wegen dan een 'pond' kennis?"

(Majoor Vloed, (pseudoniem))

Het 'bruine'-leven-gevoel, noem ik dat. Fase 1: gedrag en iedere militair weet wat ik bedoel: Ieder voor zich en God voor ons allen, omhoog slijmen en naar beneden trappen.

Kennis is macht, kennissen zijn machtiger.

(Sergeant-instructeur OCO)

De marine op z'n best.

Heel herkenbaar. Er is geen beleid om mensen te begeleiden bij de overgang naar de burgermaatschappij. Dat geeft bij een aantal mensen nogal wat frustratie.

Heb je begeleiding nodig als je met ontslag gaat? Sommige mensen vallen echt in een gat, want de verzorging van wieg tot graf is er niet meer.

(Onderofficieren van de marine)

Plaatje/prent is wel humor. Maar of ontslag zelf zo humoristisch is?

(Officier van de marine)

Is hij met tegenzin weggegaan? Heeft het met bezuinigingen te maken? Hij is vast niet vrijwillig weggegaan.

(Matroos van de marine)

Dit is toch niet nodig.

Je moet keuzes maken, als je je niet kan verenigen met de doelstellingen zal je echt iets anders moeten zoeken. Maar er zijn natuurlijk veel mogelijkheden om te studeren bij defensie en dus ook om je voor te bereiden op een burgerbaan. En soms kan je het in de burgermaatschappij gewoon beter krijgen en dan moet je dat doen... maar je moet er wel wat voor doen.

(Wachtmeester 1 KMar)

Het is natuurlijk vooral de onzekerheid waar mensen mee geconfronteerd worden. Op welke stoel zal ik terecht komen en is er nog wel een stoel. Dat beïnvloedt de sfeer op de werkvloer, de motivatie van de mensen. En laten we wel wezen.... als je in de twintig bent en goed opgeleid dan vind je wel weer een plekje. Maar ja, de ouderen, na zoveel jaren dienst.... die zitten knijp.

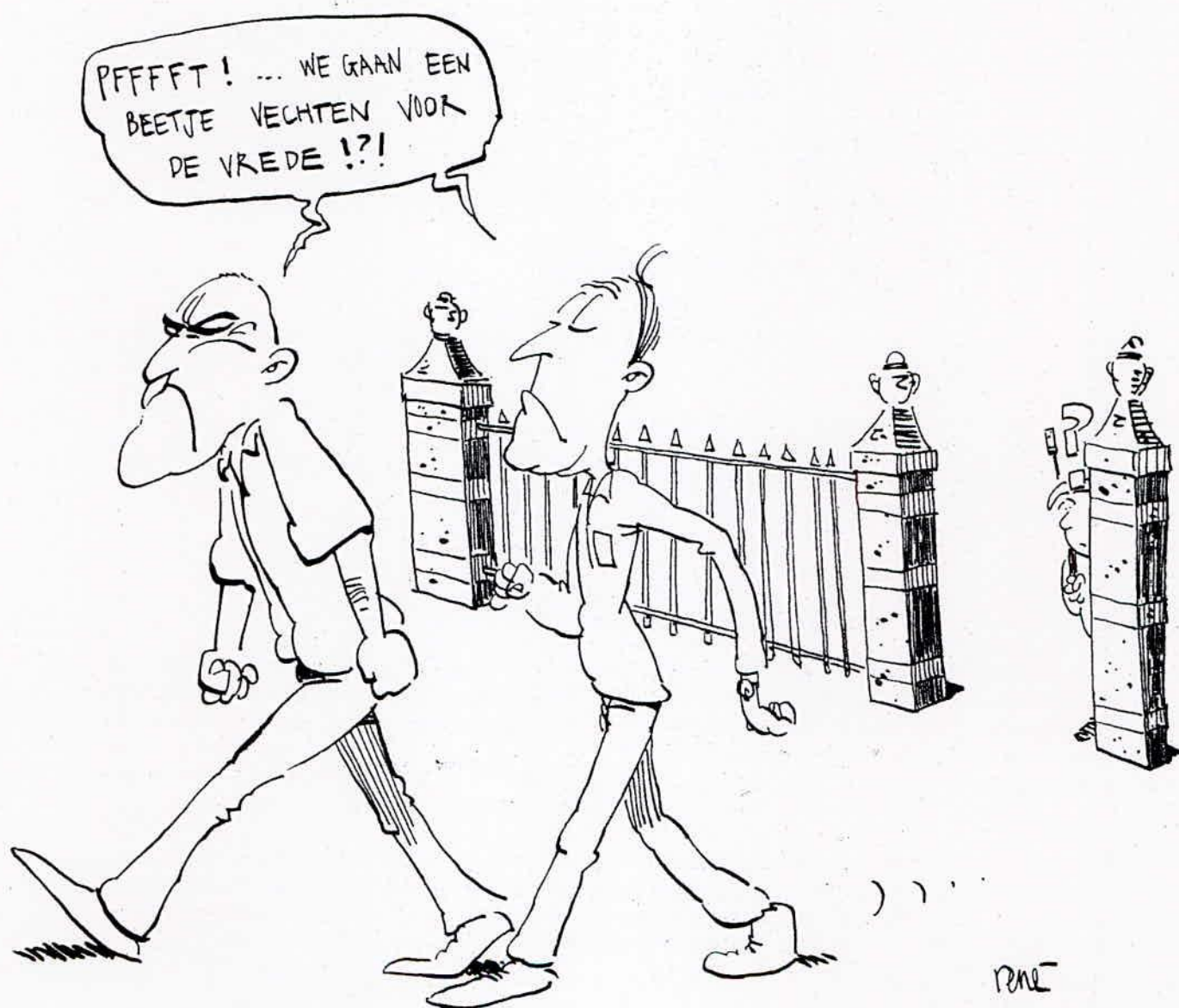
(Kapitein KL)

Ze hebben er toch voor getekend voor dit beroep. Dan moeten ze nu ook de gevolgen maar dragen. Het lijkt soms wel of ze iets heel nieuws horen....

Kijk al die inkrimpingen vind ik wel sneu, maar ja, dat gebeurt bij Volvo en Philips ook.

Maar je moet niet piepen omdat je eindelijk eens het werk moet doen waar je voor betaald wordt.

(Dpl. Soldaat)

Vechten voor vrede. Als militair moet je dus je nek gaan uitsteken om ergens anders de vrede te handhaven. Maar dat weet je als je tekent. De kans om uitgezonden te worden bestaat altijd. Niet iedereen zal met plezier gaan, zeker niet als je thuis een gezin moet achterlaten, maar dat zijn de risico's van het vak.

(Diensplichtig soldaat J. Jaminon, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Ik heb het nooit begrepen: vechten voor de vrede. En zeker sterven voor de vrede zie ik niet echt zitten. George S. Patton zei al: Je bent gek als je als Amerikaan wilt sterven voor je land, je moet zorgen dat er in het vijandelijke kamp idioten zijn die dat graag doen!

(BBT-er, KMSL IMO-S klas Vliegbasis Woensdrecht)

Uitzending naar het buitenland. Dat wijs ik resoluut van de hand. Voor mij mag er een ander gaan. Ik zoek wel een burgerbaan.

(Onderofficier – anoniem -, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Peace-keeping is not a soldier's job, but only a soldier can do it. (Hammar skjold)

(Majoor A. van Mastrigt, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Het leger mag de ogen niet sluiten voor het feit dat agressie per definitie tot agressie leidt.

(Eerste luitenant V.J.W. Groot, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

Die ietwat hautaine blik suggereert het motief van: daar zijn wij te goed voor. Daarmee wordt onrecht gedaan aan de tegenstanders van deelname aan het huidige uitzendbeleid. Diezelfde mensen zouden deze opmerking niet slaken als het ging om de verdediging van het Nederlandse kultuurgoed. Het inkonsequente is dat nu, wat zich voorheen pacifistisch-socialistisch noemde, het hardst roept over inzet van militairen. Terwijl het in aanraking komen met en zelf moeten toepassen van geweld verre van uitgesloten is.

(Kapitein Arne Poirrot, CC bij de Genie)

Slaat dit misschien op die twee kerels die ontslagen zijn? Doen ze hun best en komen op voor hun mannen..... Dat ze dat deden is prima, maar de taak moest ook vervuld worden. Hadden ze het in dit geval maar zelf moeten doen. Dat zou ik denk ik wel gedaan hebben. Je hebt totaal het gevoel niet, dat je er voor de vrede heengaat. Driekwart is gestuurd, moeten erheen. En dan ga je, alleen om hulp te bieden.

(Sergeant majoor Dick Bersma, SMMB bij de Genie)

Al die jaren een makkelijke baan met een goed inkomen. En nu moet er gevochten worden en willen ze niet. Ze hebben er toch zelf voor gekozen.

(Dienstplichtig soldaat Eddie Ney, bij de Genie)

'S EFFE KIJKE ...
HEB IK NU ALLES?

.. ZONNEBRAND..

.. HOE & WAT
ITALIAANS..

.. PINDAKAAS..

.. ZWEMBROEK..

Avontuur, één van de leuke kanten. Totdat uitzending slachtoffers gaat kosten.

(Officier, 43 Painfbat Assen)

Het leger is zo gek nog niet.

(Onderofficier, 43 Painfbat Assen)

Deze man denkt dat hij lekker van de zon kan gaan genieten. Ik denk dat dat hij daar ter plekke de situatie wel anders zal gaan beoordelen. In geen geval vakantie vieren.

(Dienstplichtig soldaat, 43 Painfbat Assen)

Ja, dat klopt wel. De nuchtere Hollander, die niet lang zeurt. Als hij gaat, dan gaat hij. Dit lijkt natuurlijk ook een stukje vluchtgedrag. Als ik zou gaan, dan zou ik er ook wat van willen maken. Ik zou, naar waar ik ook uitgezonden zou worden, in m'n vrije tijd ook afstand willen nemen van waar ik overdag mee bezig ben..... Verder past het binnen ons hedendaagse beeld van iemand die met zichzelf bezig is en dus ook aan z'n eigen belangen denkt.

(Officier – anoniem -, Vliegbasis Volkel)

Die mensen die daar zitten die hebben geen vakantie; ze maken daar heel lange dagen. Aanvankelijk heeft de Koninklijke Luchtmacht te veel mensen meegenomen. Nu zitten er niet te veel mensen meer en geloof me maar dat die hard werken. Dus dat plaatje van vakantie....., dat klopt niet.

(Adjutant J.M. van Eijk, hoofd MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Dit is de realiteit. Zo gaat iedereen weg. Ik heb mensen gezien die delen van hun PSU vergeten waren, maar ik heb niemand gezien die z'n korte broek, z'n zwembroek of z'n zonnebril vergeten was. Velen dachten: we gaan naar Italië en we zullen 'ns lekker bruin gaan worden daar.....

(Soldaat I R. den Ouden, MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Als je over vliegen praat, dan wordt dit niet op deze manier gezien. De eerste vluchten boven Bosnië waren spannend en zelfs niet vrij van gevaar. Er zijn in het algemeen maar weinig mensen die het zo licht hebben opgevat en als ze dat wel deden dan veranderde dat beeld heel snel toen ze eenmaal in Villafranca waren aangekomen.

(Majoor C. Lorraine, Officer Officier (vlieger) 306 Squadron)

Lichtzinnige gedachtengang komt hier tot uiting.

(Officier, 43 Painfbat Assen)

Relus snapt het nog steeds niet.

(Onderofficier, 43 Painfbat Assen)

Eigenlijk hetzelfde als het vorige plaatje (26), echter in dit geval is het een kader-lid dat er zo over denkt. Lekker buiten Joegoslavië, er kan ons niks gebeuren. Party time! (Niet dus).

(Dienstplichtig soldaat, 43 Painfbat Assen)

Ja, het is feest! De luchtmachtleiding is blij en kan zich bewijzen. Het is 'the battle of three' hè..... De tekening zegt iets over het bestaansrecht van de luchtmacht. Op deze manier komt men ook op voor de eigen mensen, want hierdoor is werk gegarandeerd. Ook wordt de organisatie gered.

(Officier – anoniem -, Vliegbasis Volkel)

Ik heb nog nooit het gevoel gehad dat we er niet bijgehoord hebben. We zijn al veel vaker wegge-weest.....Goosebay, Corsica enzovoort. Voor ons is dit beeld dus niet zo op z'n plaats. Wij komen van hieruit goed aan ons trekken.

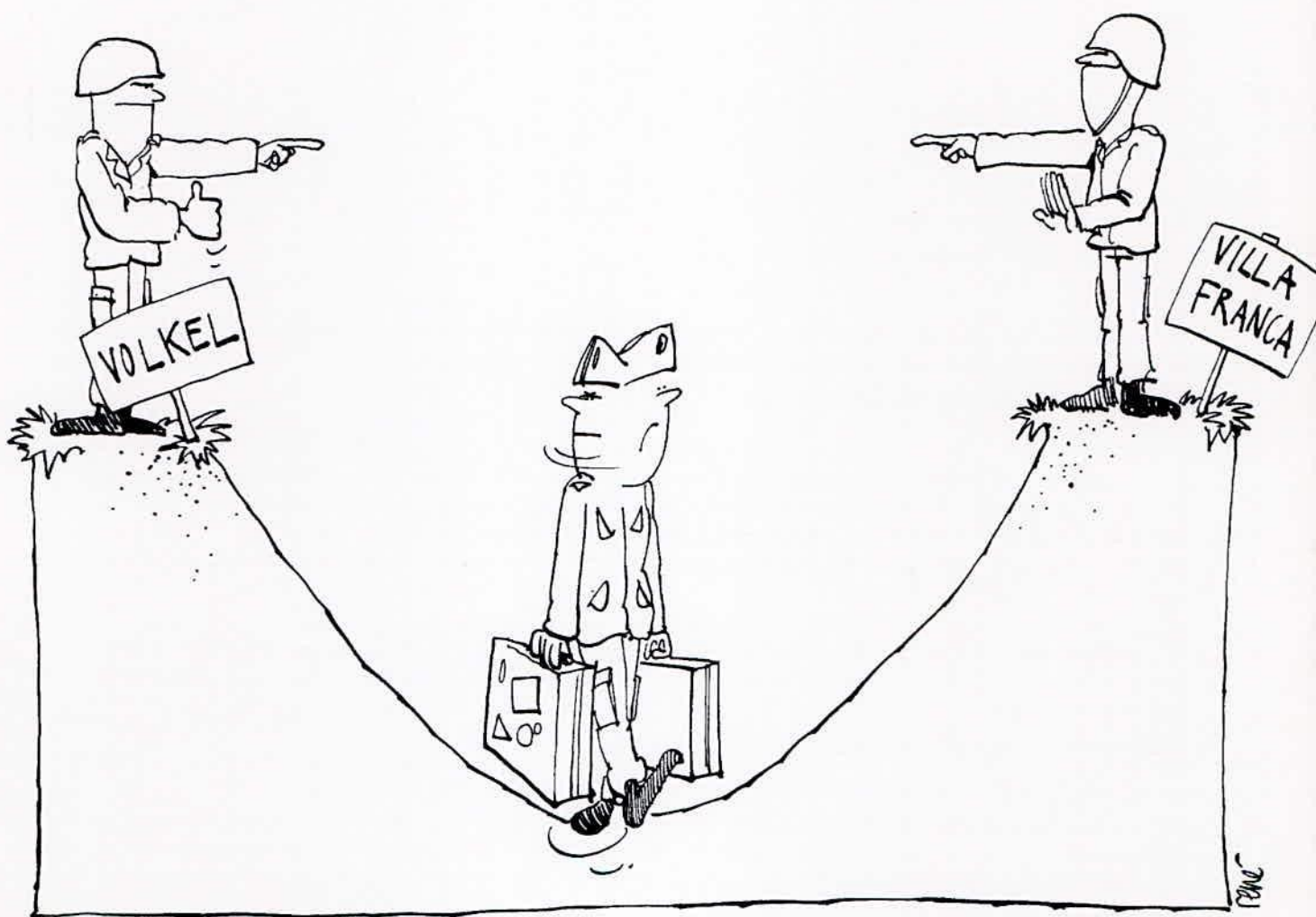
(Adjutant J.M. van Eijk, hoofd MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

De luchtmacht wordt zowaar toch een keer ingezet voor VN-taken, ja..... Normaal gesproken mogen ze alleen maar oefenen, oefenen en nog eens oefenen. Nu worden ze echt ingezet. Dat je dat wil vieren, kan ik wel begrijpen. Die militair van de tekening pakt natuurlijk wel de eer. Hij krijgt de credits. Ik denk dat hij dat ook viert.....

(Soldaat I R. den Ouden, MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Het is zonder meer waar dat wij voor ons bestaansrecht vechten en dus is het van belang dat wij werk mogen leveren of in Villafranca of ergens anders. Ik vind dat wel terecht.

(Majoor C. Lorraine, Office officier (vlieger) 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Oorlog is politiek..... Die politiek is met mensen gaan leuren. Eigenlijk was er onvoldoende duidelijkheid. Er werd in één keer voor die mensen besloten. Ik zou er accuut uitstappen als het mij zou overkomen. Waarom? Ik zou als individu serieus genomen willen worden. Als het mij was overkomen, dan zou ik zwaar teleurgesteld zijn.

(Officier – anoniem -, Vliegbasis Volkel)

Dit is de frustratie hè..... Ik kreeg een onbevredigend gevoel, omdat we teruggestuurd werden. Privé kwam me dat natuurlijk wel aardig uit, maar ik denk persoonlijk dat er iemand een beetje te voortvarend is geweest om ons erheen te sturen.

(Adjudant J.M. van Eijk, hoofd MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Dit is puur de waarheid. Het was dan wel en dan weer niet. Het was steeds weer een verrassing. Ik zou voor 6 maanden gaan. Dat was eerst wel even wennen. Maar na 8 dagen weer terug was echt vreselijk. Ik heb het gevoel dat ik iets niet heb afgemaakt. Ik was echt teleurgesteld.

(Soldaat I R. den Ouden, MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

De loopjongen..... Van het kastje naar de muur. Ik krijg de indruk dat ze van bovenaf niet wisten wat ze wilden. Zo van: We doen maar wat. Een goede planning heeft echt ontbroken.

(Soldaat I M. Litjens, hulpadministrateur Vliegbasis Volkel)

Dat klopt wel zo ongeveer. Het is voor veel mensen een verwarrende tijd geweest, ook al ligt het niet zo simpel als 't hier staat.

(Majoor C. Lorraine, Office officier (vlieger) 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Ja, dat beeld is correct hè..... Die arrogante houding die sommigen aannemen omwille van deze functie, past niet. Voor die jongens is echt alles geregeld. En dat terwijl we in feite allemaal even belangrijk zijn. De leiding plaatst die jongens op 'n voetstuk. Het zijn 'goden'. En voor jonge jongens zijn het 'de cowboys in de lucht'.

(Officier – anoniem -, Vliegbasis Volkel)

Die vliegers hebben bijvoorbeeld in Villafranca de grootste frustraties opgelopen die er was. De onderlinge concurrentie van vliegers van Twente en Volkel was groot. Je zag ze ook nooit samen. Het verschil tussen vlieger en grondpersoneel is in dit squadron niet zo groot, al behoren vliegers wel tot een bepaalde klik. Ze hebben die onderlinge grootspraak ook nodig om echt 'een familie' te kunnen vormen. Er is maar één onderwerp waar ze over praten en dat is vliegen.....!

(Adjutant J.M. van Eijk, hoofd MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Dit beeld is reëel. Er zijn er heel wat die met die air rondlopen en je geen blik waardig gunnen. Het is een hechte groep, waarbij ik me snel buitengesloten voel. Sommige vliegers staan zich er zo op voor, dat ze in hun vlieger-overall gaan stappen in Uden. Ze lopen dan rond met zo'n blik van: Kijk mij 'ns.... Dit soort dingen worden er op Woensdrecht al ingegoten. Er wordt als het ware verschil gekweekt. Ik ga er eigenlijk liever niet mee om!

(Soldaat R. den Ouden, MFPU 306 Squadron Vliegbasis Volkel)

Misschien komt het wel zo over ja..... Er zijn een heleboel verschillen tussen de Vliegdiens en de andere Diensten. En vergeet niet, bij de luchtmacht draait het om vliegen hè. Ook is het zo dat je de eisen die aan vliegers worden gesteld, terugvindt in hun karakter. Is het een elitaire groep? Ik denk wel dat dat zo is, ook al klinkt dat een beetje lullig. Vliegers zitten in een bepaalde cultuur en dat wil men eigenlijk graag zo houden. Het is ook een heel aparte job. En eigenlijk staat alles op het onderdeel in dienst van het vliegen.....

(Majoor C. Lorraine, Office officier (vlieger) 306 Squadron)

Ik heb inderdaad het gevoel dat die vliegers hier met een air rondlopen van 'ik ben het'. Iedereen zegt elkaar hier gewoon goededag, maar dat is aan een vlieger niet besteed. Ze lopen straal langs je heen en kijken daarbij of ze willen zeggen 'met jou praat ik niet, jij bent maar soldaat'. Rare jongens, die vliegers.

(Dienstplichtig soldaat J. Jaminon, KMSL Vliegbasis Woensdrecht)

De hoogte gaat vaak in je bol zitten als je vliegt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat vliegers op je neerkijken en een boven-cultuur vormen binnen het hele luchtmachtgebeuren. Gelukkig zijn er binnen de luchtmacht ook nog mensen die beide benen op de grond houden en zorgen dat de heren vliegers 'de lucht in kunnen....'

(BBT-er, KMSL IMO-S klas Vliegbasis Woensdrecht)

Of ik nu vlieg boven Bosnië of eigen land,
wij macho's hebben alles in de hand.
Niks geen gezeur over moeilijke zaken.
Wij vliegers kunnen tenslotte alles maken.

(Onderofficier – anoniem -, Vliegbasis Woensdrecht)

Je hoeft geen hoogvlieger te zijn om laagvlieger te zijn.

(Eerste luitenant V.J.W. Groot, Vliegbasis Woensdrecht)

Dat is dus keihard waar!

Is dit wel zo? Zo ja, dan is dat een tegenstrijdig beleid. De behandeling moet toch gelijkwaardig zijn?

(Officieren van de marine)

Ze willen meer vrouwen bij de marine en ze mogen niet discrimineren, dus vrouwen denken dat ze zich meer kunnen permitteren.

(Matroos van de marine)

Een politiek hoogstandje.

Een heel herkenbare situatie. Dat is het gevolg van het beleid van bovenaf.

Vrouwen hebben wel een aparte status. Vaak is dat de schuld van de mannen, want die geven vaak die status en houden ze vaak de hand boven het hoofd. Dit wordt overigens niet door iedere vrouw vervelend gevonden.

(Onderofficieren van de marine)

Een boekje als dit krijgt iedere EGO-lezer elk jaar gratis toegezonden bij het decembernummer van EGO

Ook in EGO, dat elf keer per jaar verschijnt in een omvang van ten minste 28 pagina's staan vaak artikelen over soortgelijke onderwerpen als in dit boekje. Maar nog veel meer.

Over andere onderwerpen, zoals, sport, film, popmuziek, beeldende kunst, humanisme, natuur en milieu, politiek, boeken, gedichten, cartoons enz. Dat alles rijkelijk geïllustreerd met foto's en tekeningen.

Verder vaak een (uitneembare) poster of affiche op de middenpagina's.

Militairen krijgen EGO op aanvraag gratis toegezonden

Wie na diensttijd een abonnement neemt (kost maar f 15,- p.j.) krijgt na opgave enkele jaarboekjes als welkomstgeschenk.

Schrijf een kaartje of bel naar Redactie EGO, Oranje Nassaulaan 71, 3708 GC Zeist, telefoon 03404-20906.

UITGAVE: BUREAU HOOFDRAADSMAN
ORANJE NASSAULAAN 71,
3708 GC ZEIST